

„Какво място имат бежанците и вътрешно разселените лица в Дневния ред за развитие на света?“

Даниела Стаменова

Все по-осезаемо през последните години в световен, а и в национален мащаб се наблюдава увеличаване броя на бежанците и вътрешно разселените лица, вследствие на въоръжени конфликти, общо насилие, нарушения на правата на човека.

Изострянето на проблема с изпадналите в беда хора е процес, който неминуемо изисква наличието на работещи за конкретната среда мерки за икономическа, социална и хуманитарна помощ, които в конструктивен план да реализират Целите на хилядолетието сред бежанците и вътрешно разселените лица по света, осигурявайки им защита, качествен живот, равен достъп до услуги, намаляване на бедността и не на последно място интеграция.

Естествено, успехът на това начинание може да бъде гарантиран в най-висока степен с помощта на единни действия, а именно – целенасочена световна политика, разгърната в национални програми и реализирана чрез проекти с ясни цели и реални индикатори за отчитане на напредък.

Бидейки външна граница на ЕС, България днес се превръща в една от водещите миграционни дестинации и като такава, страната ни е изправена пред предизвикателството да поеме отговорността за десетки хора, които ежедневно навлизат легално или не на българска територия.

В така създалата се ситуация, България има възможността чрез институционалния си и кадрови ресурс на местно и национално ниво, както и чрез насърчаване на активното гражданско участие по темата от една страна да тушира напрежението и страховете сред обществото, а от друга да създаде по-благоприятни условия на живот за бежанските групи.

Предпоставки за действия в тази посока са:

- засилване на пограничния контрол, бърза реакция по отношение установяване самоличността на преминалите граница лица и отстраняване на субектите, представляващи заплаха за националната сигурност с цел увеличаване нивото на доверие сред обществото в засегнатите, а и не само райони от бежанската вълна;
- насърчаване участието на правителството, парламентарните и извънпарламентарните сили, както и гражданите в отворен диалог, който да спомогне сондирането на обществените нагласи и формирането на опорни точки за подпомагане на бежанците;
- подкрепа на бежанците под формата на инициативи с участието на представители, например на сирийската общност, които да намерят израз в срещи, митинги, медийна ангажираност, като по този начин се изрази солидарност и се гласува доверие на засегнатите;
- организиране на проучване сред бежанските групи под формата на анкети, отворени въпросници, срещи с психолози, което да определи приблизителният брой на тези измежду тях, които имат намерение да останат в България, като по този начин се обособят целеви групи за последваща помощ и интерграция.

В крайна сметка има голяма вероятност в обозримо бъдеще, бежанският и миграционен поток в България да достигне размери, непосилни за възможностите на вътрешните източници на финансиране.

В този случай е необходимо нещо повече от добра воля и солидна доза толерантност. Наложително е наличието на финансова помощ, наред с изграждането на координиран национален, европейски и световен подход, които да подпомогнат овладяването на проблемите сред бежанските маси, свеждени най-общо казано до невъзможността на тази група от хора за достъп до пазара на труда, образователната система, социалните и професионални услуги.

В този смисъл за постигането на по-цялостен и задоволителен резултат в полза на пострадалите, помощта следва да се разгърне в няколко направления.

Добра практика тук е европейско финансиране на :

- проекти за създаване на работни места за бежанците в трудоспособна възраст, които да трансформират „пасивната” помощ, изразена в предоставянето на готови продукти за консумация в „активна” заетост;
- образователни мерки – курсове, творчески инициативи, развлекателни дейности за децата и подрастващите, чиято цел е бежанците да се въведат в националния бит и култура, като по този начин да се подпомогне тяхната бъдеща интеграция в обществото.

Безспорно, темата за бежанците и вътрешно разселените лица, която е една от водещите към днешна дата, доказва тезата, че модерният свят, в който живеем е по-несигурен от всякога, и че представата за мир е силно изкривена, дори „утопична” – особено на фона на разпалените конфликти в редица „горещи точки” на света.

Въпреки усилията за справяне с напрежението по мирен път, тенденцията, която се очертава и след 2015г. на изглежда обнадеждаващо. Поради тази причина проблемът с бежанците и вътрешно разселените лица и по-скоро тяхното място в Дневния ред за развитие на света ще придобива все по-актуални измерения. Затова нека не забравяме, че крайният резултат зависи и от самите нас.

Дотогава за хилядите пострадали хора, които напускат домовете си остава надеждата да усетят световната подкрепа и закрила, уповавайки се схващането, че във времена на тежка политическа, социална и икономическа криза, проявата на разбирателство и толерантност не прави разлика между пол, раса, етническа и религиозна принадлежност.